

Relationship between emotional intelligence and marital satisfaction in nurses in North Iran

Amaneh Mahmoudian(Phd)¹ , Mahboobeh Nasiri(Msc)² , Marziyeh Youseframaki(Msc)³ ,
Mohadeseh Harati(Msc)³ , Khadijeh Jahangasht (Phd)¹

1.Nursing Care Research Center, Health Research Institute, Babol University of Medical Sciences, Babol, I.R.Iran

2.Imam Sajjad hospital, Mazandaran University of Medical Sciences, Mazandaran, I.R.Iran

3.Ramsar Fatemeh Zahra School Of Nursing and Midwifery, Health Research Institute, Babol, I.R.Iran

Corresponding Author: Kh. Jahangasht (PhD)

Address: Enghelab Squire, Imam Sajjad Hospital, Fateme Zahra Nursing & Midwifery School, Ramsar, Mazandaran, Iran

Tel: +98 (11) 55225151. E-mail: kh.jahangasht@yahoo.com

Article Info ABSTRACT

Article Type: **Background and Objective:** Marital satisfaction plays a crucial role in the longevity of a marriage, which requires the ability to express positive emotions. Therefore, the aim of the present study was to investigate the relationship between emotional intelligence and marital satisfaction among nurses.

Received: Dec 6th 2025
Methods: This descriptive-analytical study was conducted on nurses in hospitals in Ramsar and Tonekabon using the Bar-On Emotional Intelligence Questionnaire and the Enrich Marital Satisfaction Questionnaire in 2023. The data were analyzed using SPSS19 and descriptive and analytical statistical methods (Mann-Whitney, Kruskal-Wallis, Pearson and stepwise regression).

Revised: Jan 5th 2026
Findings: The results revealed that sex was found to have a significant relationship only with stress management ($p < 0.034$). There was a significant relationship between age with adaptability and intrapersonal aspects ($p < 0.024$ and $p < 0.000$), age with general emotional intelligence ($p < 0.000$), stress management ($p < 0.000$), adaptability ($p < 0.000$), interpersonal aspect ($p < 0.006$), intrapersonal aspect ($p < 0.000$), and marital satisfaction ($p < 0.000$), the spouse's age related to adaptability and intrapersonal aspect ($p < 0.02$ and $p < 0.008$), employment status (hired, contractual, and contract recruiters), general emotional intelligence ($p < 0.003$), stress management ($p < 0.001$), adaptability ($p < 0.001$), intrapersonal aspect ($p < 0.000$), and marital satisfaction ($p < 0.005$). Furthermore, only the stress control and extrapersonal domains had predictive ability for marital satisfaction. There was a positive and significant correlation ($r = 0.128$) between emotional intelligence and marital satisfaction of nurses.

Accepted: Jan 21th 2026
Conclusion: Given the significant positive relationship found between emotional intelligence and marital satisfaction among nurses, it is evident that emotional intelligence can play a crucial role in enhancing marital relationships. Therefore, counselors should take effective action in this area by teaching how to increase emotional intelligence in improving interpersonal and marital relationships.

Published: Feb 15th 2026
Keywords: Emotional intelligence, Marital satisfaction, Nurse

Cite this article: Mahmoudian A, Nasiri M, Youseframaki M, Harati M, Jahangasht goozlu kh. Relationship between emotional intelligence and marital satisfaction in nurses in North Iran. *Caspian Journal of Health and Aging*. 2025; 10 (2): 47-58. DOI: 10.22088/cjhaa.10.2.4

بررسی ارتباط هوش هیجانی با رضایت زناشویی پرستاران شمال ایران

آمنه محمودیان (Phd)^۱، محبوبه نصیری (Msc)^۱، مرضیه یوسف رمکی (Msc)^۲، محدثه حراتی (Msc)^۳،
خدیجه جهانگشت قوزلو (Phd)^{*۱}

۱. مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری، پژوهشکده سلامت، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران

۲. بیمارستان امام سجاد (ع) رامسر، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ایران

۳. دانشکده پرستاری و مامایی فاطمه زهرا (س) رامسر، پژوهشکده سلامت، دانشگاه علوم پزشکی بابل، بابل، ایران

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله:	سابقه و هدف: رضایت زناشویی یک عامل مؤثر در بقای زندگی زناشویی است که مستلزم توانایی ابراز هیجانات مثبت است، لذا پژوهش حاضر با هدف تعیین ارتباط هوش هیجانی با رضایت زناشویی پرستاران انجام شد.
مقاله پژوهشی	مواد و روش‌ها: این پژوهش توصیفی تحلیلی در سال ۱۴۰۲ در پرستاران بیمارستان‌های شهر رامسر و تنکابن با استفاده از پرسشنامه هوش هیجانی Bar-on و پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ انجام شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از SPSS نسخه ۱۹ و روش‌های آمار توصیفی و تحلیلی (آزمون من ویتنی، کروسکال والیس، پیرسون و رگرسیون گام به گام) استفاده شد.
دریافت:	یافته‌ها: نتایج نشان داد که جنس فقط با حیطه کنترل استرس، ارتباط معنی‌دار داشت ($p < 0/034$). بین سن با حیطه‌های سازگاری و درون فردی ($p < 0/024$) و ($p < 0/000$) و بین سن ازدواج با هوش هیجانی کلی ($p < 0/000$)، حیطه کنترل استرس ($p < 0/000$)، سازگاری ($p < 0/000$)، برون فردی ($p < 0/006$)، درون فردی ($p < 0/000$) و رضایت زندگی زناشویی ($p < 0/000$)، بین سن همسر با حیطه سازگاری و درون فردی ($p < 0/002$) و ($p < 0/008$) و بین وضعیت سازمانی شغلی (رسمی، پیمانی و قراردادی) با هوش هیجانی کلی ($p < 0/003$)، حیطه کنترل استرس ($p < 0/001$)، سازگاری ($p < 0/001$)، درون فردی ($p < 0/000$) و رضایت زندگی زناشویی ($p < 0/005$) ارتباط معنی‌دار بود. تنها حیطه کنترل استرس و برون فردی، قابلیت پیش‌بینی‌کنندگی برای رضایت از زندگی زناشویی داشتند. بین هوش هیجانی و رضایت زناشویی پرستاران، همبستگی رابطه مثبت و معناداری ($r = 0/128$) وجود داشت.
اصلاح:	نتیجه‌گیری: با توجه به وجود رابطه مثبت معنادار بین هوش هیجانی و رضایت زناشویی در پرستاران، هوش هیجانی می‌تواند تأثیر بسزایی در روند تقویت روابط زناشویی داشته باشد، بنابراین، مشاوران باید با آموزش چگونگی افزایش هوش هیجانی در بهبود روابط بین فردی و زناشویی پرستاران، اقدامات مؤثری در این زمینه انجام دهند.
پذیرش:	واژه‌های کلیدی: هوش هیجانی، رضایت زناشویی، پرستار
انتشار:	
۱۴۰۴/۹/۱۵	
۱۴۰۴/۱۰/۱۵	
۱۴۰۴/۱۱/۰۱	
۱۴۰۴/۱۱/۲۶	

استناد: آمنه محمودیان، محبوبه نصیری، مرضیه یوسف رمکی، محدثه حراتی، خدیجه جهانگشت قوزلو. بررسی ارتباط هوش هیجانی با رضایت زناشویی پرستاران شمال ایران. مجله سلامت و سالمندی خزر، ۱۴۰۴؛ ۱۰ (۲): ۴۷-۵۸.

سابقه و هدف

خانواده یکی از قدیمی ترین نهادهای اجتماعی است که تشکیل آن یک ضرورت اجتناب ناپذیر است (۱). به دلیل اهمیت و نقشی که خانواده در سلامت و تداوم حیات جامعه دارد، همواره یکی از موضوعات مورد علاقه و توجه متفکران اجتماعی بوده است (۲). ازدواج مقدمه تشکیل خانواده است و به عنوان عالی ترین رسم اجتماعی جهت دستیابی به نیازهای عاطفی و امنیتی افراد بزرگسال همواره مورد تأیید بوده است. علی رغم اینکه ازدواج رضایت بخش، یکی از عوامل مهم بهداشت روانی جامعه به شمار می رود، چنانچه ازدواج و زندگی خانوادگی، شرایط نامساعدی برای ارضای نیازهای روانی زوجین ایجاد کند، نه تنها بهداشت روانی تحقق نمی یابد، بلکه اثرات منفی و گاهی جبران ناپذیر به جا می گذارد (۳).

رضایت زناشویی مفهوم چندبعدی است که تحت تأثیر عوامل متعددی از جمله نحوه تفکر، ادراک فرد از خود و دیگران، انتظارات فرد از زندگی، ویژگی های شخصیتی، هیجان ها و ... قرار دارد (۴). زوج ها در جامعه امروزی برای برقراری و حفظ رابطه صمیمی و درک احساسات از جانب همسرشان به مشکلات متعددی دچار هستند. بدیهی است که کمبودهای موجود در کفایت عاطفی و هیجانی همسران در کنار عوامل متعدد دیگر، اثرات نامطلوبی بر زندگی مشترک آن ها می گذارد که می توان به کمبودهایی در توانایی خودآگاهی، خویشن داری، همدلی و توانایی تسکین دادن یکدیگر اشاره نمود (۵). با توجه به جامعه جدید صنعتی و ضرورت حضور مرد و زن در خارج از خانه برای اشتغال که باعث درهم آمیختن نقش های خانوادگی، شغلی و تعارض کار در خانواده می شود، اولین حوزه مورد آسیب این تعارض، رضایت زناشویی و رضایت شغلی است که می تواند پیامدهای منفی از جمله مخاطرات سلامتی زوجین را به دنبال داشته باشد (۶).

از جمله مشاغلی که از دیرباز در تمام مدت شبانه روز فعال بوده، پرستاری می باشد. پرستاری شغلی است که بدون وقفه در ۲۴ ساعت فعال است و به سبب ماهیت خاص خود به عنوان شغل استرس آور شناخته شده است. به دلیل چرخش و تنوع در زمان کار، ممکن است یک پرستار در طول روزهای هفته، ساعات مختلفی از شبانه روز را در بیمارستان به سر ببرد. بنا به اظهارات پرستاران، کار نوبتی اثرات منفی بر شرایط خانوادگی و اجتماعی آن ها گذاشته و باعث از هم گسیختگی فعالیت های اجتماعی آن ها با همسرانشان می شود که این نکته می تواند حتی سلامت روانی آن ها را به خطر اندازد (۷).

هرگاه افراد، تعهد لازم به یکدیگر را نداشته باشند، شناسایی و مدیریت احساسات خود و دیگران را از دست می دهند. محصل این فرایند، کاهش آستانه تحمل، افزایش پرخاشگری و تمامی مواردی است که می تواند موجب تنش های زناشویی و کاهش رضایت زناشویی گردد که رضایت زناشویی معلول عوامل متعددی مانند هوش هیجانی، شیوه های حل تعارض، رضایت جنسی و سلامتی فرد است. رضایت زناشویی یک عامل مؤثر در بقای زندگی زناشویی است که مستلزم توانایی ابراز هیجانات مثبت است. هوش هیجانی، توانایی فرد در کنترل احساسات و هیجان خود و دیگران به منظور متمایز ساختن آن ها از یکدیگر و استفاده از این اطلاعات برای هدایت اندیشه و عمل می باشد (۸).

تئوری هوش هیجانی، دیدگاه جدیدی درباره پیش بینی عوامل مؤثر بر موفقیت دارد (۸). افراد باهوش هیجانی بالا، دید مثبت نسبت به زندگی داشته، نسبت به دیگران خوش بین تر بوده و رضایت بیشتری را گزارش می دهند. مطالعه Miyano و همکاران نشان داد که بین هوش هیجانی و عملکردهای روانی و بین شخصی، رابطه معنادار وجود دارد، به نحوی که هوش هیجانی بالا با افسردگی و اضطراب اجتماعی کمتر، همدلی و رضایت بین شخصی بیشتر و سبک های مقابله ای سازش یافته تر همسو می باشد (۹).

همچنین پرستارانی که هوش هیجانی بالاتری دارند، مدیریت استرس بالاتری دارند (۱۰). پرستاران برای مدیریت مؤثر روابط با دیگران به مهارت های اجتماعی و همدلی نیاز دارند. آن ها با داشتن این مهارت ها قادر خواهند بود رفتاری مبتنی بر مدیریت صحیح هیجانات خود و دیگران داشته باشند، می توانند در برابر هیجانات و احساسات خود، تصمیمات بهتر و معطوف به هدف بگیرند. همچنین هوش هیجانی پایین، بر شادی و سلامتی پرستاران تأثیر می گذارد و مدیریت آن ها را در برخورد با مشکلات و تعارضات مشکل می سازد. بنابراین لازم است در جهت توسعه این مهارت ها تلاش کنند (۱۱).

با توجه به نتایج گزارش شده در تحقیقات مختلف که رضایت زناشویی بر سلامت فردی مؤثر است و این که پرستاران در محل کار با عوامل تنش زای مختلف ناشی از الزامات شغلی مواجه هستند و همچنین در محیط خانه به علت تعدد نقش ها به طور مستقیم و غیرمستقیم در معرض آسیب های جسمانی و روان شناختی قرار دارند، شناخت عوامل شغلی مرتبط با رضایت زناشویی و ارتباط بین هوش هیجانی و رضایتمندی زناشویی ضروری به نظر می رسد تا از یافته های آن بتوان برای ارائه پیشنهادهای کاربردی جهت پیشگیری از کاهش کیفیت مراقبت ها و نیز هدر رفتن نیروهای عظیم انسانی بهره جست، مطالعات کمی در ایران به ویژه در مناطق شمالی، به بررسی این ارتباط در میان پرستاران پرداخته اند و این

پژوهش می‌تواند از نظر فرهنگی و حرفه‌ای مؤثر واقع شود. لذا پژوهش حاضر با هدف تعیین ارتباط هوش هیجانی با رضایت زناشویی پرستاران انجام شد.

مواد و روش‌ها

این پژوهش مطالعه‌ای توصیفی تحلیلی از نوع همبستگی با مشارکت ۱۲۶ پرستار شاغل در بیمارستان‌های شهر رامسر و تنکابن در سال ۱۴۰۲ انجام شد. معیار ورود به مطالعه، دارندگان مدرک کارشناسی پرستاری و بالاتر، داشتن حداقل سه ماه سابقه کار در بخش‌های درمانی و پاراکلینیک و معیار خروج آن‌ها عدم تمایل به شرکت در مطالعه در نظر گرفته شد. برای انجام پژوهش از پرسشنامه سه قسمتی شامل: پرسشنامه اطلاعات دموگرافیک، پرسشنامه هوش هیجانی Bar-on و پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ استفاده شد. اطلاعات دموگرافیکی شامل: نوبت کاری، سابقه کار، بخش محل خدمت، وضعیت سازمانی، مرتبه شغلی، سن، جنس، تحصیلات و ... بوده است. پرسشنامه هوش هیجانی Bar-on حاوی ۹۰ سؤال می‌باشد که به روش لیکرت (از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) پاسخ داده می‌شود. از مجموع ۹۰ سؤال ۴۲ سؤال آن به صورت منفی نمره دهی می‌شود.

این پرسشنامه دارای ۵ حیطه درون فردی (با ۳۰ سؤال و محدوده میانگین نمرات ۳۰-۱۵۰)، بین فردی (با ۱۸ سؤال و محدوده میانگین نمرات ۱۸-۹۰)، کنترل استرس (با ۱۲ سؤال و محدوده میانگین نمرات ۱۲-۶۰)، سازگاری (با ۱۸ سؤال و محدوده میانگین نمرات ۱۸-۹۰)، خلق عمومی (با ۱۲ سؤال و محدوده میانگین ۱۲-۶۰) و در مجموع هوش هیجانی کلی (با ۹۰ سؤال و محدوده میانگین ۹۰-۴۵۰) می‌باشد. کسب نمرات بالاتر نشان‌دهنده هوش هیجانی بیشتر می‌باشد. برای اندازه‌گیری رضایت زناشویی از ابزار رضایت زناشویی استاندارد اینریچ (ENRICH) استفاده شد. این پرسشنامه توسط Fowers، Olson (۱۹۸۳) در آمریکا برای کاربرد محققان و روان‌درمانگران مسائل زناشویی طراحی شد و مجدداً در سال ۱۹۸۹ از نظر اعتبار و پایایی ارزیابی شد. ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه ۰/۹۲ بود.

این ابزار ۱۲ خرده مقیاس و در مجموع ۴۷ پرسش دارد که هریک از پرسش‌ها ۵ گزینه (کاملاً موافقم، موافقم، نه موافق و مخالف، مخالفم و کاملاً مخالفم) دارد و پاسخ‌ها با گستره لیکرت، به ۵ حالت پاسخ داده شد. ۱۲ مؤلفه آن شامل تحریف آرمانی رضایت زناشویی، موضوعات شخصیتی، ارتباط زناشویی، حل تعارض، مدیریت مالی، فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت، روابط جنسی، ازدواج و بچه‌ها، بستگان و دوستان، نقش‌های برابری زن و مرد و جهت‌گیری مذهبی می‌باشد. تفسیر نمره کل به دست آمده بدین شرح می‌باشد: نمره ۱۵ و پایین‌تر نشانه رضایت زناشویی پایین، از ۱۶ تا ۲۳۰ رضایت زناشویی متوسط، نمره ۲۳۱ تا ۳۴۵ رضایت زناشویی بالا، نمره ۳۴۶ تا ۴۶۰ رضایت زناشویی ایده آل. روایی و پایایی این ابزار در مطالعه‌ای نیز مورد سنجش قرار گرفته و تأیید گردیده است (۱۲).

در مطالعه انتشاری و همکاران، ضریب پایایی پرسشنامه با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۸ به دست آمد (۱۳). پایایی آن توسط فرکانی ۸۶٪ گزارش شده است، کسب نمرات بالاتر، نشان‌دهنده رضایت زندگی زناشویی بیشتر است. روایی و پایایی این ابزار در مطالعات رجعی تأیید شده است (۱۴). جهت گردآوری داده‌ها با روش نمونه‌گیری ساده، پژوهشگر در نوبت‌های مختلف شیفت کاری به واحدهای مورد پژوهش مراجعه و پس از کسب رضایت کتبی از آنان، توضیحات لازم در مورد پرسشنامه‌ها، اختیاری بودن شرکت در مطالعه و محرمانه نگه‌داشتن اطلاعات شخصی آنان، پرسشنامه‌ها را در اختیار آن‌ها گذاشته و در پایان شیفت کاری، پرسشنامه را تحویل گرفت. تعداد نمونه بر اساس فرمول زیر بدست آمد.

$$n = \frac{s^2 (Z_{1-\alpha/2} + Z_{1-\beta})^2}{d^2}$$

پس از جمع‌آوری اطلاعات، داده‌ها وارد نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۱۹ شده و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی و تحلیلی (آزمون من ویتنی، کروسکال والیس، پیرسون و رگرسیون گام به گام) استفاده شد. سطح معنی‌داری ۰/۰۵ برای تعیین معنی‌داری آماری استفاده خواهد شد. نرمال بودن با آزمون کولموگروف-اسمیرنوف یا شاپیرو-ویلک بررسی شد و بر اساس آن، آزمون‌های پارامتریک یا ناپارامتریک به کار رفتند.

یافته‌ها

یافته‌ها نشان داد که از ۱۲۷ شرکت‌کننده در پژوهش، اکثریت نمونه‌ها مؤنث ۸۹/۸ درصد (۱۱۴ نفر)، مدت زمان ازدواج ۱ تا ۵ سال ۳۰/۷٪ (۳۹ نفر)، ازدواج غیر فامیلی ۷۰/۹٪ (۹۰ نفر)، سن ازدواج زیر ۲۰ سال ۴۱/۷ درصد (۵۳ نفر) بوده‌اند. اکثریت شرکت‌کنندگان یک فرزند ۴۲/۵ درصد (۵۴ نفر) داشتند، سن همسر اکثریت شرکت‌کنندگان ۳۱-۴۰ سال ۶۳/۸ درصد (۸۱ نفر)، شغل همسر کارمند ۵۳/۵٪ (۶۸ نفر)، میزان تحصیلات همسر کارشناسی ۵۴/۳٪ (۶۹ نفر) بوده است. اکثریت داده‌ها، شغلی بدون نوبت کاری داشته‌اند ۶۳/۹٪ (۸۱ نفر)، محل کار همسران اکثریت داده‌ها در محل زندگی خودشان ۸۰/۳٪ (۱۰۲ نفر) بوده است، اکثریت پرستاران و به صورت رسمی ۴۳/۳٪ (۵۵ نفر) و شیفت در گردش ۶۳/۸٪ (۸۱ نفر) مشغول به کار بودند.

در حیطه درون فردی، خلق عمومی، سازگاری و کنترل استرس و هوش هیجانی کلی، اکثریت داده‌ها در حد متوسط و در حیطه بین گروهی در حد کم بود. میانگین و انحراف معیار هوش هیجانی با ۵ حیطه اصلی و رضایت از زندگی زناشویی در جدول ۱ آمده است. در حیطه خلق عمومی و درون فردی به ترتیب، کمترین و بیشترین میانگین و انحراف معیار وجود داشت.

جدول ۱. میانگین و انحراف معیار هوش هیجانی با ۵ حیطه اصلی و رضایت از زندگی زناشویی

حیطه‌ها	انحراف معیار $\pm$ میانگین
درون فردی	۸۴/۹۲ $\pm$ ۸/۲۸
برون فردی	۳۷/۲۹ $\pm$ ۶/۸
خلق عمومی	۳۰/۹۲ $\pm$ ۳/۹۳
سازگاری	۴۸/۸۹ $\pm$ ۶/۲۷
کنترل استرس	۳۴/۵ $\pm$ ۸/۱۵
هوش هیجانی کلی	۲۴۵/۷۷ $\pm$ ۷۶/۰۱
رضایت زندگی زناشویی	۱۴۱/۶۷ $\pm$ ۱۵/۸

با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون، همبستگی بین رضایت زندگی زناشویی با هوش هیجانی و حیطه‌های آن در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲. همبستگی بین رضایت زندگی زناشویی با هوش هیجانی و حیطه‌های آن

حیطه‌ها	r	P value
درون فردی	۰/۱۸۳	۰/۰۴۱
برون فردی	۰/۰۹۷	۰/۲۸۴
خلق عمومی	۰/۱۸۲	۰/۰۴۲
سازگاری	۰/۴۴	۰/۰۰۰
کنترل استرس	۰/۵۷۵	۰/۰۰۰
هوش هیجانی (کلی)	۰/۲۷۱	۰/۰۰۲

نتایج نشان داد که بین هوش هیجانی و رضایت زناشویی پرستاران، همبستگی رابطه مثبت و معناداری ($r = 0/128$) وجود داشت. بر اساس آزمون من ویتنی، جنس فقط با حیطه کنترل استرس ارتباط معنی‌دار داشت ($p < 0/034$) و میانگین داده‌ها در جنس مؤنث بیشتر بود. بر اساس آزمون کروسکال والیس بین سن با حیطه‌های سازگاری و درون فردی ارتباط معنی‌دار بود. به ترتیب ($p < 0/024$) و ($p < 0/000$) و بین سن ازدواج با هوش هیجانی کلی ($p < 0/000$)، حیطه کنترل استرس ($p < 0/000$)، سازگاری ($p < 0/000$)، برون فردی ($p < 0/006$)، درون فردی ($p < 0/000$) و رضایت زندگی زناشویی ($p < 0/000$) ارتباط معنی‌دار مشاهده شد و همچنین بین سن همسر با حیطه سازگاری و درون فردی ارتباط معنی‌دار بود به ترتیب

($p < 0/02$) و ($p < 0/008$). بین وضعیت سازمانی شغلی (رسمی، پیمانی و قراردادی) با هوش هیجانی کلی ($p < 0/003$)، حیطه کنترل استرس ($p < 0/001$)، سازگاری ($p < 0/001$)، درون فردی ($p < 0/000$) و رضایت زندگی زناشویی ($p < 0/005$) ارتباط معنی‌دار بود. تجزیه تحلیل داده‌های پژوهش با استفاده از رگرسیون گام به گام نشان می‌دهد که تنها حیطه کنترل استرس و برون فردی قابلیت پیش‌بینی کننده برای رضایت از زندگی را دارند (جدول ۳).

جدول ۳. عامل تعیین کننده رضایت زندگی زناشویی با حیطه‌های هوش هیجانی

متغیر	t	Beta	β	P-value
کنترل استرس	۸/۱۲	۰/۶	۱/۱۷۶	$P < 0/000$
برون فردی	۲/۵	۰/۱۸۵	۰/۴۳۱	$< 0/013$

بحث و نتیجه‌گیری

این مطالعه با هدف بررسی ارتباط هوش هیجانی و رضایت زناشویی پرستاران بیمارستان امام سجاد (ع) رامسر و شهید رجایی تنکابن انجام شد که یافته‌ها نشان داد که ارتباط مثبت معنی‌داری بین هوش هیجانی و رضایت زناشویی وجود دارد که هم‌راستا با یافته‌های مطالعه آهنگر دربند و همکاران (۲۰۲۲)، شفیعی و همکاران (۲۰۱۸)، فرداد و همکاران (۱۴۰۰)، Fabio، همکاران (۲۰۲۱)، Feredo، همکاران (۲۰۱۵)، سیکس و همکاران (۲۰۱۸)، Dubroalexan و همکاران (۲۰۲۰)، Deniz و همکاران (۲۰۲۰)، بجاج و همکاران (۲۰۲۱)، آبیون و همکاران (۲۰۲۲) می‌باشد (۱۵-۲۴). اما مطالعه Anyamene و همکاران (۲۰۲۰) نشان داد که بین هوش هیجانی و رضایت زناشویی ارتباط کمی وجود دارد (۲۵). در تبیین و توضیح این نتایج باید گفت سطح هوش هیجانی یک فرد در سلامت و رشد عقلی وی سهم بسزایی دارد، در نتیجه هوش هیجانی موفقیت در زندگی را تعیین می‌کند. به عبارت دیگر باید گفت افرادی که قادرند هوش هیجانی خود را در سطح بالایی نگهدارند و هیجانات و احساسات خود را خوبی کنترل نمایند، در مواقع حساس و موقعیت‌های استرس‌زا، خود را کنترل می‌نمایند و بدین طریق از هرگونه تعارض و جنجالی به دور می‌باشند که این امر در زندگی زناشویی منجر به افزایش رضایت زناشویی می‌گردد.

همچنین یافته‌ها نشان داد که نمره هوش هیجانی در حیطه درون فردی، خلق عمومی، سازگاری و کنترل استرس و هوش هیجانی کلی در اکثریت شرکت کنندگان در حد متوسط و در حیطه بین گروهی در حد کم بوده است. بین جنس با حیطه کنترل استرس از حیطه‌های هوش هیجانی ارتباط معنی‌دار مشاهده شد و میانگین داده‌ها در جنس مؤنث بیشتر بود. در مطالعه مسعودی و همکاران (۲۰۲۱)، ابراهیمی و همکاران (۲۰۲۰)، قادرنژاد و همکاران (۲۰۲۳)، کوچک زاده و همکاران (۲۰۱۵)، آنجلنا و همکاران (۲۰۲۰) و پترویک و همکاران (۲۰۱۴)، تفاوت معنی‌داری بین نمره هوش هیجانی و جنس یافت نشد (۲۶-۳۱). اما در مطالعه راشد و همکاران (۲۰۱۹) و خان و همکاران (۲۰۱۸)، تفاوت معنی‌داری بین نمره هوش هیجانی و جنس وجود داشت (۳۲، ۳۳). نتایج پژوهش Snolla و همکاران (۲۰۱۷) نشان داد که زنان از نظر احساسی آگاهی بیشتری دارند و همدلی بیشتری نشان می‌دهند، درحالی‌که مردان در مدیریت و تنظیم احساسات بهتر هستند. همچنین زنان در مقیاس بین فردی، نمره بالاتری نسبت به مردان دارند، درحالی‌که مردان در مقیاس‌های بین فردی، سازگاری و مدیریت استرس نمره بالاتری برای درک خود دارند (۳۴). نتایج مطالعه عابدی و همکاران (۲۰۲۳) نشان داد که مردان هوش هیجانی بیشتری نسبت به زنان دارند (۳۵) که این تفاوت می‌تواند به دلیل نوع ابزار استفاده شده، نحوه استفاده از آن (خودگزارشی و خود عملکردی)، تفاوت فرهنگی در واژه‌های مربوط به جنس و تفاوت‌های ذاتی در بین مرد و زن در تعدادی از اجزای هوش هیجانی باشد.

بر اساس آزمون کروسکال والیس در این مطالعه، بین سن شرکت کننده و سن همسر با حیطه‌های سازگاری و درون فردی ارتباط معنی‌دار بود. در این راستا مسعودی و همکاران (۲۰۲۱) و ابراهیمی و همکاران (۲۰۲۰)، خان و همکاران (۲۰۲۰)، استامی و همکاران (۲۰۱۸)، هاو و همکاران (۲۰۱۹) هم در مطالعه خود به این نتیجه رسیدند که میانگین هوش هیجانی برحسب سن، تفاوت معنی‌دار وجود دارد (۳۶ و ۳۳ و ۲۷ و ۲۶)، اما قادرنژاد و همکاران (۲۰۲۳)، Angelina و همکاران (۲۰۲۰) و خان و همکاران (۲۰۲۰) اذعان داشتند که تفاوت معنی‌داری بین سن و نمره هوش

هیجانی وجود ندارد (۳۳ و ۳۰ و ۲۸). که می‌توان گفت با افزایش سن، خودشناسی و دیگرشناسی افزایش پیدا می‌کند و در نتیجه هوش هیجانی نیز تقویت می‌شود.

یافته‌ها نشان داد که بین سن ازدواج با هوش هیجانی کلی، کنترل استرس، سازگاری، درون فردی و برون فردی ارتباط معنی‌دار مشاهده شده است که با یافته‌های صاحبقران فرد (۲۰۱۶) و انصاری و همکاران (۲۰۱۸) هم‌راستا بود (۳۹ و ۳۸). افراد دارای ازدواج دیر هنگام، خودآگاهی و خودکنترلی هیجانی بیشتری دارند. این افراد قادر به اطلاع از عواطفی که شخصاً تجربه می‌کنند و کنترل هیجانات در برخورد با دیگران هستند و بهترین عملکرد را در موقعیت‌های گوناگون زندگی با شناخت و بصیرت درونی نسبت به تمایلات عاطفی خود و دیگران دارند. تنظیم هیجان، آگاهی از احساس و استفاده از آن برای اتخاذ تصمیم‌های مناسب در زندگی و توانایی تحمل ضربه‌های روحی و مهار آشفستگی‌های روانی است و اعتماد به نفس و کنترل درونی افراد را افزایش می‌دهد.

بنابراین آن‌ها را در مقابل مشکلات خانوادگی و اجتماعی، جرم و جنایت، اختلال‌های روانی و رخداد‌های ناگهانی، ایمن می‌سازد. در واقع افراد دارای ازدواج دیر هنگام، از توانایی حل مسئله بهتر، شادمانی، استقلال، تحمل فشار روانی، خوش‌بینی، خودشکوفایی، خوشتن‌داری و مسئولیت‌پذیری بیشتری برخوردار هستند و در نتیجه طبیعتاً این افراد از هوش هیجانی بالاتری نیز برخوردار خواهند بود. در افراد زود ازدواج، مؤلفه‌های دشواری در شناسایی احساسات، دشواری در توصیف احساسات و تفکر بیرون‌مدار/ عینی در مقایسه با افراد دیر ازدواج بیشتر است. بدین معنی که افراد زود ازدواج در شناسایی و توصیف عواطف و احساسات خویش نسبت به افراد دیر ازدواج در سطح پایین‌تری قرار دارند. در تبیین نتایج مطالعه حاضری می‌توان گفت یکی از مهم‌ترین مهارت‌های مورد نیاز زندگی مشترک، توانایی آگاهی از خود و خصوصیات مختلف خود است. این توانایی‌ها به فرد کمک می‌کند تا با توانایی‌ها و ضعف‌ها و سایر خصوصیات خود آشنا شده و با آگاهی عمیق از خود و دیگران، وارد زندگی با فرد دیگری شود.

از طرف دیگر با افزایش سن افراد، توانایی آن‌ها نیز در زمینه موارد اشاره شده نسبت به مهر و موم‌های قبل بهتر و بیشتر می‌گردد بطوریکه به مرور زمان و در اثر افزایش سن، مهارت‌های خودآگاهی افراد ارتقا یافته و می‌توانند احساسات خود را شناسایی کنند، از آن‌ها آگاه شده و این احساسات را به‌طور مطلوب کنترل و ابراز کنند. همچنین می‌توانند بر نقاط قوت و ضعف خود در زمینه روابط اجتماعی و هیجانی آگاه شده و با تکیه بر نقاط قوت، نقاط ضعف خود را کاهش دهند. آگاهی از نقاط ضعف، باعث تسلط بیشتر بر خود می‌شود. همچنین می‌توان گفت با افزایش سن، توانایی افراد در زمینه شناخت و توصیف احساسات و شناخت و تنظیم اهداف و برنامه زندگی مشترک نیز می‌تواند بهبود یابد.

مسئولیت‌های شغلی، اجتماعی و تربیتی افراد تحت شعاع ازدواج موفق آن‌ها قرار می‌گیرد. وقتی افراد با تشنج خاطر و رضایت زناشویی پایین به انجام وظایف خود می‌پردازند، فقدان انرژی و تمرکز حواس و گاهی کمبود انگیزه و از دست دادن هدف، مانع از ایفای نقش مؤثر آن‌ها می‌شود. بنابراین داشتن یک زندگی موفق عامل ضروری برای پیشرفت جامعه محسوب می‌شود که آن‌هم در گرو ازدواج موفق می‌باشد. طبیعتاً افراد دارای ازدواج دیر هنگام احساسات مثبت بیشتری نسبت به همسر خود دارند.

نتایج این مطالعه نشان داد که بین سن ازدواج و رضایت زناشویی، ارتباط معنی‌دار بود. در این راستا، مطالعه ولد خانی (۲۰۱۷) و Chis (۲۰۲۲) نشان دادند که سن همسر ارتباط معنی‌داری با رضایت زناشویی و کیفیت زندگی دارد (۴۱ و ۴۰). اما عسگریان و همکاران (۲۰۱۶) در مطالعه خود نشان داد که سن زمان ازدواج با رضایت زناشویی رابطه‌ای وجود ندارد (۴۲). به عبارت دیگر، هرچه سن ازدواج مناسب‌تر باشد به همان اندازه زوجین از کیفیت زندگی بالاتری برخوردار خواهند بود. در تبیین این نتیجه می‌توان گفت که برای ازدواج علاوه بر نیاز به رشد جسمی و جنسی، رشد روانی و اجتماعی نیز مورد نیاز است. در اواخر دوره نوجوانی رشد جنسی تقریباً کامل می‌شود و فرد توانایی تولیدمثل پیدا می‌کند. در اواخر سنین نوجوانی اغلب دختران به فکر ازدواج می‌افتند، در حالی که پسران در این سنین خواهان ازدواج نیستند. گرچه ازدواج تنها راه مشروع و سالم تأمین نیازهای جسمی و روانی نوجوانان است، ولی برای یک ازدواج موفق، آمادگی زیستی، روانی، مادی و اجتماعی لازم است. به همین جهت، متخصصان سن مناسب ازدواج را برای دختران ۱۸ تا ۲۴ سال و برای پسران ۲۴ تا ۲۸ سال توصیه می‌کنند.

بین وضعیت سازمانی شغلی (رسمی، پیمانی و قراردادی) با هوش هیجانی کلی ارتباط معنی‌داری بود که هم‌راستا با نتایج مطالعه خدادایان و همکاران (۲۰۱۹) است که کارکنان رسمی، هوش هیجانی بیشتری دارند (۴۳). ابراهیمی (۲۰۲۰) و استامی و همکاران (۲۰۱۸) در تحقیق خود به تاثیر وضعیت شغلی به عنوان پیش‌گویی کننده قابل ملاحظه برای هوش هیجانی اشاره نمودند (۳۷ و ۲۷)، اما قادرنژاد در مطالعه خود نشان داد که رابطه وضعیت شغلی با هوش هیجانی معنی‌دار نبود (۲۸). در نتیجه می‌توان گفت عوامل مداخله‌گر و غیر قابل کنترل و شرایط محیطی بر میزان هوش هیجانی افراد تاثیر گذارند و علت تفاوت در نتایج می‌تواند همین باشد.

همچنین نتایج این مطالعه نشان داد که بین وضعیت سازمانی شغلی (رسمی، پیمانی و قراردادی) با حیطه کنترل استرس، حیطه سازگاری و حیطه درون فردی ارتباط معنی‌دار بوده است. مطالعه ابراهیمی و همکاران (۲۰۲۰) نشان داد که بین وضعیت استخدامی و هوش هیجانی ارتباط

معنی داری بود (۲۷). در توجیه آن می توان گفت که پرسنل پرستاری با وضعیت استخدامی رسمی و ثبات شغلی، می توانند تعهد سازمانی بیشتری نسبت به حرفه پرستاری داشته باشند (۲۵). از یافته های دیگر این مطالعه وجود ارتباط معنی دار بین وضعیت سازمانی شغلی (رسمی، پیمانی و قراردادی) و حیطه رضایت زندگی زناشویی بوده است که همسو با نتایج مطالعه عسگریان (۲۰۱۶) است (۴۲). در توجیه این نتایج می توان گفت که پرستاران طرحی چون نوبت کاری شب و معمولاً شیفت های آخر هفته و تعطیل بیشتری دارند، انتظاری رود که رضایت زناشویی کمتری را گزارش نمایند.

نتایج این مطالعه نشانگر قابلیت پیش بینی کنندگی حیطه کنترل استرس و برون فردی برای رضایت از زندگی زناشویی بود. این نتیجه با نتایج پژوهش های ربانی و گودرزی (۲۰۱۸)، نوایی نژاد و همکاران (۲۰۲۳)، سلامت و میرزا (۲۰۱۹)، جعفری و حسام پور (۲۰۱۷)، شبانی و زارعی (۲۰۱۶)، احدی و وهابی همباباد (۲۰۱۵)، Anderssen و همکاران (۲۰۲۰) و Levin و همکاران (۲۰۲۰) همسو می باشد (۴۴-۵۱). افراد با استفاده از توانایی هوش هیجانی، توانایی اداره مطلوب خلق و خوی خود، وضع روانی و کنترل تکانه ها را دارند و می توانند به شیوه ای صحیح به بیان احساسات خود به یکدیگر بپردازند. افراد که دارای هوش هیجانی هستند به دلیل افزایش میزان سلامتی، رفاه، ثروت، موفقیت، عشق، شادی از میزان رضایت زناشویی بیشتری برخوردار هستند. افراد دارای هوش هیجانی بالا، توانایی کنترل احساسات خود را دارند و می توانند هیجانات و عواطف دیگران را تشخیص دهند، روابط اجتماعی بیشتری دارند و خود را فردی ارزشمند تلقین می کنند، بنابراین میزان رضایت بیشتری از زندگی خود دارند.

این افراد با سرنخ های ظریف اجتماعی آشنا هستند و آن ها را در برقراری رابطه مؤثر با دیگران راهنمایی می کند. این توانایی نتیجه مهم دیگری نیز دارد و دستیابی آسان تر و بهتر به منابع حمایت اجتماعی است. همچنین مهارت هوش هیجانی موجب می گردد افراد بتوانند تعارضات بین فردی خود را به حداقل برسانند (۴۵). همه این موارد می تواند رضایت از زندگی فرد را افزایش دهد. بنابراین افرادی که دارای هوش هیجانی بالایی هستند از رضایت زناشویی بیشتری برخوردارند. افراد دارای هوش هیجانی بالا روابط نزدیک و محبت آمیزتری از خود نشان می دهند و رضایت زناشویی بیشتری را در زندگی خود تجربه می کنند. تحقیقات همچنین نشان داده اند که افراد با هوش هیجانی بالا، نمرات بیشتری در همدلی، خود بازمینی و خودکنترلی در موقعیت های اجتماعی کسب کرده اند. این افراد یاری و مشارکت بیشتری در مورد همسرانشان داشته اند و روابط نزدیک تر و محبت آمیزتری از خود نشان داده اند و رضایت زناشویی بیشتری را در زندگی زناشویی خود تجربه می کنند. آن ها همچنین در ایجاد و حفظ روابط کیفی بالا مهارت دارند (۴۴). افرادی که مهارت های هیجانی دارند یعنی کسانی که احساسات خود را به خوبی می شناسند و هدایت می کنند، در هر حیطه ای از زندگی ممتازند، این افراد که مهارت های هیجانی شان به خوبی رشد یافته، در زندگی خویش خرسند و کارآمدند، اما افرادی که می توانند بر زندگی هیجانی خود تسلط داشته باشند، درگیر کشمکش های درونی ای هستند که از توانایی آنان برای انجام کار متمرکز و تفکر روشن می کاهد (۴۶).

همچنین به نظر می رسد این افراد به دلیل خودآگاهی هیجانی در همدلی، خودبازمینی و خودکنترلی در موقعیت های بین فردی و به ویژه در زندگی زناشویی می توانند بهتر عمل کرده و مشارکت بیشتری را با همسرانشان داشته باشند و روابط نزدیک تر و محبت آمیزتری را از خود نشان دهند و در نتیجه کیفیت روابط زناشویی بهتری را در زندگی زناشویی خود تجربه کنند. همچنین در پژوهش دیگری اثر مهارت های بین فردی در بهبود الگوهای ارتباطی و عشق ورزی و سازگاری زناشویی بررسی و تأیید شده است (۵۲).

با توجه به وجود رابطه مثبت معنادار بین هوش هیجانی و رضایت زناشویی، هوش هیجانی می تواند به عنوان سازه ای اثرگذار در تقویت روابط زناشویی رضایت مندانه به شمار رود، بنابراین می توان از طریق آموزش نقش هوش هیجانی در بهبود روابط بین فردی و زناشویی، اقدام مؤثری در این زمینه انجام داد. از محدودیت های این مطالعه، پایین بودن تعداد پرستاران شرکت کننده در مطالعه بود.

تقدیر و تشکر

بدین وسیله از تمام افرادی که در پیشبرد این تحقیق یاری رساندند تشکر و قدردانی می شود.

References

- 1.Tayibi Z , Nazemiyn S. A study of successful family and harms to the family the 7th International Conference on Management and Humanistic Sciences in Iran; 2021March 1;Tehran,Iran:1-14.
- 2.Ghaibi E, Soltani Manesh MR, Jafari Dezfouli H, Zarif F, Jafari Z, Gilani Z. Comparison of Marital Satisfaction, Emotional Divorce and Religious Commitment among Nurses and Staff of Ahvaz Government Hospitals. *EJCMPR*. 2022;1(1):33-9.
- 3.Adib-Hajbaghery M, Lotfi MS, Hosseini FS. The effect of occupational stress on marital satisfaction and mental health in Iranian nurses. *Work*. 2021;68(3):771-8.
- 4.Rajabi G, Leyagat H, Abaspour Z. Study of marital comunicational skills and marital conflict as mediator'famity of origin andmarital satisfaction. *Nursing And Midwifery Journal*. 2021;19(4):275-86. [In Persian]
- 5.Hosseini MA, Hosseini A, Mehraki B. Marital satisfaction of student marriage and its relationship with demographic characteristics among students at Shiraz University of Medical Sciences. *IJESE*. 2017;12(2):321-8.
- 6.Umeaku NN, Iwuchukwu EM, Nweke KO, Oradiegwu SU. The influence of educational level and duration of marriage on marital satisfaction among Nigerian couples. *ijaas*. 2022;8:39-24:(1).
- 7.khaje F, Khezri-Moghadam N. The Relationship between Alexithymia and interpersonal problems with marital satisfaction in married female nurses on the public hospital in kerman city. *Nursing and Midwifery Journal*. 2016; 14 (7) :630-38.
- 8.Bru-Luna LM, Martí-Vilar M, Merino-Soto C, Cervera-Santiago JL. Emotional Intelligence Measures: A Systematic Review. *Healthcare (Basel)*. 2021;9(12):1696.
- 9.Miao C, Humphrey RH, Qian S. A meta-analysis of emotional intelligence and work attitudes. *J Occup Organ Psychol*. 2017;90(2):177-202.
- 10.Sharon D, Grinberg K. Does the level of emotional intelligence affect the degree of success in nursing studies? *Nurse Educ Today*. 2018;64:21-26.
- 11.Dugué M, Sirost O, Dosseville F. A literature review of emotional intelligence and nursing education. *Nurse Educ Pract*. 2021;54:103124.
- 12.Masoumi SZ. The status and marital satisfaction factors in nulliparous pregnant females attending clinics in Asadabad city during years 2015 and 2016. *Avicenna Journal of Nursing and Midwifery Care*. 2017;25(1):52-9.
- 13.Eteshari S, Hadian S A. Effectiveness of Temperament-Based Training on Satisfaction, Emotional Intelligence, and Marital Boredom in Married Women. *Cmja*. 2024; 14 (2) :40-50.
- 14.Darband NA. Investigating The Relationship Between Emotional Intelligence And Marital Satisfaction. *Int J Med Invest*. 2022;11(3):10-22.
- 15.Darband NA. Investigating The Relationship Between Emotional Intelligence And Marital Satisfaction. *International Journal of Medical Investigation*. 2022;11(3):1-18.

16. Shafee Z MR. Predicting the quality of marital relationship based on the dimensions of emotional intelligence in married men and women and their spouses Educational cultural quarterly for women and family. 2018;12(41):91-106. [In Persian]
17. Fardad F, Dokanei Fard F, Mirhashemi M. The structural model of marital commitment based on communication patterns among women: The mediating role of emotional intelligence. Journal of Applied Family Therapy. 2021;2(1):1-22.
18. Di Fabio A, Saklofske DH. The relationship of compassion and self-compassion with personality and emotional intelligence. Pers Individ Dif. 2021;169:110109.
19. Dokanei fard F AS, Sultan Tabar M, Sedighi F, Norozi A. Relationship between Emotional Intelligence and Marital Satisfaction among Married Students of Islamic Azad University South Tehran Branch. Counseling and psychotherapy Quarterly. 2015;4(14).
20. Čikeš AB, Marić D, Šincek D. Emotional intelligence and marital quality: Dyadic data on Croatian sample. Studia psychologica. 2018;60(2):108-22.
21. Dobrowolska M, Groyecka-Bernard A, Sorokowski P, Randall AK, Hilpert P, Ahmadi K, et al. Global perspective on marital satisfaction. Sustainability. 2020;12(21):8817.
22. Deniz ME, Erus SM, Batur D. Examining Marital Satisfaction in terms of Interpersonal Mindfulness and Perceived Problem Solving Skills in Marriage. Int Online J Educ Sci. 2020;12(2):31-43.
23. Bajaj S, Killgore WDS. Association between emotional intelligence and effective brain connectome: A large-scale spectral DCM study. Neuroimage. 2021;229:117750.
24. Abiodun K, Ogunwuyi B, Olaiya S, Araromi C. Emotional Intelligence and Marital Satisfaction of Christian Couples in CAC, Nigeria. AJMSS. 2022;3(3):10-6.
25. Anyamene A. Relationship between emotional intelligence and marital satisfaction of male and female married teachers in Anambra State. Europ J Edu Sci. 2020;7(3):1-16.
26. Masoudi K, Alavi A. Relationship between nurses' emotional intelligence with clinical decision-making. Avicenna J Nurs & Midwif Care. 2021;29(1):14-22.
27. Ebrahimi N, Sadeghmoghadam L, Hosseinzadeh F, Bahri N. The relationship between emotional intelligence with job and individual characteristics of nursing staff. Journal of Health and safety at Work. 2020;10(3):290-300.
28. Ghaadrnezhad B SR, Nouri B, Kalhor M. The Relationship Between Pain Management Self-Efficacy And Emotional Intelligence in Nurses of Baneh City Hospitals in 2021. Nurs & Midwife J. 2023;21(4):271-60.
29. Kouchakzadeh M, Sohrabi Z, Mosadegh Rad A M. The Relationship of Emotional Intelligence and its Dimensions on Communication Skills among Emergency Unit Nurses. Jhosp 2015; 14 (3) :67-74. [In Persian]
30. Angelina C, Lai YW, Lim SG. Level of emotional intelligence among nurses .IEJSME. 2020;14(3): 30-44.
31. Petrovici A, Dobrescu T. The role of emotional intelligence in building interpersonal communication skills. Procedia Soc Behav Sci. 2014;116:1405-10.

32. van Dusseldorp LR, van Meijel BK, Derksen JJ. Emotional intelligence of mental health nurses. *J Clin Nurs*. 2011;20(3-4):555-62.
33. Khan S, Khan T, Ansari MI. Assessment of emotional intelligence among staff nurses of tertiary care hospitals of Karachi, Pakistan. *J Univ Med Dent Coll*. 2018;9(1):20-5.
34. Esnaola I, Revuelta L, Ros I, Sarasa M. The development of emotional intelligence in adolescence. *Annu Rev Psychol*. 2017; 33(2) : 327-33.
35. Abedi SH HT. Evaluation of Wayfinding Behavior in Men and Women with Emphasis on Emotional Intelligence. *Journal of Space and Place Studies*. 2023;1(2):45-62.
36. Yongling Hua, Mohammad Abbas Uddin, Anowarul Jalal Bhuiyan. (2019). Emotional Intelligence of Nurses in Tertiary Hospitals in Dali, the People's Republic of China. *Advances in Bioscience and Bioengineering*. 2019;7(3):32-6.
37. Stami T, Ritin F, Dominique P. Demographic predictors of emotional intelligence among radiation therapists. *J Med Radiat Sci*. 2018;65(2):114-22.
38. Soleimani E; Habibi M; Sahebgharen Fard M, Comparing happiness, Love style and alexithymia among individual who marry early and late, *Journal of Family Research*. 2016;12(2):269-285.
39. Ansari M SFM. Comparison of emotional intelligence and positive feelings towards the spouse in married people with early and late marriage. *Journal of Analitical-Cognitive Psychology*. 2018;9(34):83-94. [In Persian]
40. Woldkhani M M, Farah Bakhsh K, Salimi Bajstani H. The Effects of Partner-Selection Patterns, Marriage Age, and Age Differences between Spouses on Marital Quality of Married Women in Tehran. *Clinical Psychol*. 2017;25(7):190-73. [In Persian]
41. Chis RM. A critical review of the literature on the relationships between personality variables, parenting and marital satisfaction. *Postmodern Openings*. 2022;13(1):17-46.
42. Askarian Omran S SF, Tabari R, kazemnejhad leili E, Paryad E. Effective Factors on the Marital Satisfaction in Nurses. *Journal of Guilan University of Medical Sciences*. 2016;25(97).
43. Ziyalhodadadiyan M , Akbari KH. The relationship between emotional intelligence and life satisfaction among nurses in selected army hospitals. *Journal of Military Medicine*. 2019;21(3):290-8. [In Persian]
44. Senmar M, Azimian J, Noorian S, Aliakbari M, Chegini N. Relationship between spiritual intelligence and lifestyle with life satisfaction among students of medical sciences. *BMC Med Educ*. 2023;23(1):520.
45. Navabinejad S, Rostami, M., & Parsakia, K. The Mediating Role of Emotional Intelligence In The Relationship Between Marital Conflicts And Tendency To Marital Infidelity In Couples. *JARAC*. 2023;5(1):8-1.
46. Ansari Ardali L, Makvandi B, Asgari P, Heidari A. The relationship between spiritual intelligence and marital satisfaction with psychological well-being in mothers with special-needs children. *Caspian J Pediatr* .2019; 5(2): 364-9.

47. Jafari A HF. Predicting Life Satisfaction Based On Spiritual Intelligence and Psychological Capital in Older People. *Iranian Journal of Ageing*. 2017;12(1):90-103. [In Persian]
48. Shabani T, Zarei E. (2017). The Role of Emotional Intelligence and the attributional styles in predicting life satisfaction of teachers in primary school. *Academic Journal of Psychological Studies*. 2017; 6 (3):107-14.
49. Abdulaziz Alrashed F, Ahmad T, Almurdi MM, Alqahtani AS, Alamam DM, Alsubiheen AM. Investigating the relationship between lifestyle factors, family history, and diabetes mellitus in non-diabetic visitors to primary care centers. *Saudi J Biol Sci*. 2023;30(9):103777.
50. Anderssen N, Sivertsen B, Lønning KJ, Malterud K. Life satisfaction and mental health among transgender students in Norway. *BMC Public Health*. 2020;20(1):138.
51. Levin ME, Davis CH, Twohig MP. Evaluating Acceptance and Commitment Therapy and Mindfulness-Based Stress Reduction Self-Help Books for College Student Mental Health. *Mindfulness*. 2020;11(5): 1275–85.
52. Khodadadi Sangdeh J KA, Goharipour M. Development of a conceptual model of marriage satisfaction in the context of a healthy family based on cultural context. *Culture of Counseling Quarterly and Psychotherapy Allameh Tabataba'i University*. 2020;11(41):27-60. [In Persian]